

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **M. K.**

oskarżonego z art. 190 § 1 k.k. i in.

na posiedzeniu w dniu 29 października 2024 r.

w przedmiocie skargi prokuratora Prokuratury Okręgowej w Suwałkach

na wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 11 lipca 2024 r., sygn. akt II Ka 182/24

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Augustowie

z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt II K 220/23

i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

postanowił:

**oddalić skargę, a kosztami sądowymi w przedmiocie skargi
obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Augustowie oskarżył M. K. o to, że:

I. w dniu 12 września 2022 r. ok. godz. 14.00 w m. Ż. gm. A. groził swojej żonie A. K. pozbawieniem życia poprzez podpalenie i wysadzenie domu mieszkalnego, co wzbudziło u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę spełnienia gróźb, tj. o czyn z art. 190 §. 1 k.k.;

II. w okresie od kwietnia 2022 r. do dnia 13 września 2022 r. na terenie gospodarstwa rolnego w m. Ż. znęcał się nad swoimi zwierzętami gospodarskimi, tj.

bydłem mlecznym w ten sposób, że świadomie zadawał ból i cierpienie poprzez wielokrotne uderzanie metalową rurką, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;

III. w dniu 16 kwietnia 2002 r. w m. Ż. gm. A. działając ze szczególnym okrucieństwem zabił kota w ten sposób, że uderzał zwierzęciem o betonowe schody, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;

IV. w okresie od kwietnia 2022 r. do maja 2022 r. w m. Ż. gm. A. znęcał się nad zwierzętami w ten sposób, że kopał psa i uderzał go po pysku kijem od miotły, wybijając dwa zęby, a ponadto po uprzednim zrzućeniu gniazd ptasich wyłapywał pisklaki i przywiązywał sznurkiem do gałęzi drzew, doprowadzając do ich uśmiercenia, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;

V. w okresie od dnia 4 kwietnia 2023 r. do dnia 25 maja 2023 r. w m. Ż. gm. A. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru stosował wobec A. K. przemoc innego rodzaju w ten sposób, że złośliwie wyłączał prąd w budynku mieszkalnym, co w znacznym stopniu utrudniało korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego, tj. o czyn z art. 191 § 1a k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Augustowie wyrokiem z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt II K 220/23, uniewinnił oskarżonego M. K. od popełnienia czynów zarzucanych mu w punkcie I i II aktu oskarżenia. Natomiast uznał go za winnym tego, że w okresie od kwietnia 2022 r. do maja 2022 r. w m. Ż. gm. A. znęcał się nad psem w ten sposób, że kopał go i uderzał po pysku kijem od miotły, wybijając mu dwa zęby, co stanowi czyn z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, i za to na podstawie art. 35 ust. 1a w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie przepisu art. 35 ust. 5 tej ustawy orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci nawiązki w kwocie 5.000 zł na rzecz Stowarzyszenia Opieki Nad Zwierzętami w A.. Również uznał oskarżonego M. K. za winnego tego, że :

1. w dniu 16 kwietnia 2022 r. w m. Ż. gm. A. działając ze szczególnym okrucieństwem zabił kota w ten sposób, że uderzał zwierzęciem o betonowe schody, tj. czynu z art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;

2. w okresie od kwietnia 2022 r. do maja 2022 r. w m. Ż. gm. A. ze szczególnym okrucieństwem zabił nieustaloną ilość pisklaków dzikiego ptactwa w ten sposób, że po uprzednim zrzuceniu gniazd ptasich wyłapywał pisklaki i przywiązywał sznurkiem do gałęzi drzew, doprowadzając do ich uśmiercenia, tj. o czyn z art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt i ustalając, że działał on w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności w warunkach art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 91 § 1 k.k. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 35 ust. 3b i 4b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, orzekł wobec oskarżonego środek kamy w postaci zakazu posiadania zwierząt domowych w rozumieniu art. 4 pkt 17 ww. ustawy na okres 6 lat, natomiast na podstawie przepisu art. 35 ust. 5 tej ustawy orzekł wobec niego środek kompensacyjny w postaci nawiązki w kwocie 10.000 zł na rzecz Stowarzyszenia Opieki Nad Zwierzętami w A.

Tym samym wyrokiem na podstawie art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. umorzył postępowanie kamę wobec oskarżonego M. K. w zakresie dotyczącym czynu zarzucanego mu w punkcie V aktu oskarżenia.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., połączył orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na zasadzie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 73 § 1 k.k., warunkowo mu zawiesił na okres 3 lat próby, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora, a na podstawie przepisu art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby.

Od tego wyroku apelacje złożyli pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz obrońca oskarżonego.

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 11 lipca 2024 r., sygn. akt II Ka 182/24, zaskarżony wyrok uchylił w zakresie punktów I oraz III-XIV i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Augustowie do ponownego rozpoznania, a

w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy..

Skargę od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 11 lipca 2024 r., sygn. akt II Ka 182/24, złożył prokurator Prokuratury Okręgowej w Suwałkach **zarzucając** naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt II K 220/23, w zakresie punktów III, IV, V, VI, VII, IX, X, XI, XII, XIII i XIV i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w zakresie zarzucanych oskarżonemu trzech przestępstw określonych w art. 35 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ze względu na stwierdzenie przez sąd odwoławczy konieczności ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, podczas gdy w realiach niniejszej sprawy taka przesłanka przekazania sprawy do ponownego rozpoznania nie zachodzi, gdyż dla zapewnienia prawidłowego procedowania w tej sprawie wystarczające jest uzupełnienie materiału dowodowego przez sąd odwoławczy poprzez przesłuchanie w charakterze świadków kilku osób, w tym trzech z nich uzupełniając, przy jednoczesnym braku występowania w tej sprawie okoliczności wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga w realiach sprawy nie zasługuje na uzględnienie.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyła je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyła orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu

w całości. W doktrynie podkreśla się, że z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., wynika obowiązek reformatoryjnego orzekania przez sąd odwoławczy, co w połączeniu z uprawnieniami do szerokiego przeprowadzania postępowania dowodowego powoduje, że ciężar merytorycznego rozpoznania sprawy spada na sąd drugiej instancji. W działalności sądu odwoławczego obecnie akcent jest położony na merytoryczny, a nie wyłącznie kontrolny charakter postępowania odwoławczego. Funkcją tego sądu nie jest powtórzenie całego postępowania dowodowego, ale ponowienie lub uzupełnienie materiału dowodowego w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla prawidłowego przeprowadzenia kontroli odwoławczej w celu dokonania ustaleń faktycznych zgodnych z prawdą (por. D.Świecki w: Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, D. Świecki (red.), WKP 2018, komentarz do art. 437, teza 13). Zatem obecnie możliwość wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym jest w istotnym stopniu ograniczona, a to z uwagi na fakt, że została zastrzeżona tylko do wyjątkowych wypadków, wyraźnie wskazanych w ustawie. Wyjątkowy charakter tego rodzaju rodzaju wywołuje również konieczność jednoznacznego wskazywania w treści ich uzasadnień, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. stała się podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV KS 7/18, LEX nr 2499850).

W niniejszej sprawie sąd *ad quem* wyraźnie wskazał, że powodem uchylenia zaskarżonego wyroku jest ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego. W ocenie Sądu Najwyższego teza ta przystaje do całokształtu wywodów zawartych w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia sądu odwoławczego, z którego jasno wynika, że powodem tym – wbrew twierdzeniom skarżącego – nie było jedynie przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie przesłuchania w charakterze świadków kilku osób, lecz konieczność weryfikacji wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów.

Specyfika i zakres czynności uznanych przez Sąd odwoławczy za niezbędne pozwalają uznać, że w przedmiotowej sprawie ziścił się warunek określany przez ustawodawcę mianem „konieczności przeprowadzenia przewodu na nowo w całości” (art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie *in fine*). Podkreślić bowiem należy, że

przesłankę tę można uznać za spełnioną wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego skutkujące nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19). W realiach niniejszej sprawy ranga uchybień popełnionych przez Sąd I instancji była na tyle istotna, że skutkowało to potrzebą uchylenia zaskarżonego apelacjami wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt II K 220/23, celem przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego przed tym Sądem w całości.

Kierując się przedstawionymi motywami rozstrzygnięto jak na wstępie.

[J.J.]

R.G.